

19 NOV 2010

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ
ΕΛΕΓΧΟΥ

Αθήνα, 16.11.2010
Αρ. Πρωτ.: ΥΠ.ΠΟ.Τ./ΓΡ.ΥΠ./Κ.Ε./385

Ταχ. Δ/ση: Μπουμπουλίνας 20
Ταχ. Κώδ : 106 82
Τηλέφωνο : 210-82.01.363, 368
Fax : 210-82.01.379

ΠΡΟΣ: Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων
ΚΟΙΝ: 1. Βουλευτή κ. Μανόλη Στρατάκη

Θέμα: Απάντηση στη με αριθμό πρωτοκόλλου 5414/22.10.2010 Ερώτηση

Σε απάντηση της με αριθμ. πρωτοκόλλου 5414/22.10.2010 Ερώτησης του Βουλευτή κ. Μανόλη Στρατάκη, και σύμφωνα με τα στοιχεία που έθεσαν υπόψη μας οι αρμόδιες Υπηρεσίες του ΥΠ.ΠΟ.Τ., σας γνωρίζουμε τα εξής:

Η αρμόδια Υπηρεσία του ΥΠ.ΠΟ.Τ., η Εφορεία Σπηλαιολογίας – Παλαιοανθρωπολογίας Νοτίου Ελλάδας, δεν είναι αρνητική σε αξιοποίηση σπηλαίων, εφόσον τηρούνται οι ελάχιστες δυνατές προϋποθέσεις επίσκεψης μη εξειδικευμένου κοινού. Πριν προχωρήσει σε μελέτες αξιοποίησης μνημείων αρμοδιότητάς της ενεργεί αυτοψίες με σκοπό τη διαμόρφωση ίδιας άποψης και από την έκθεση αυτοψίας που κατατίθεται, χαρακτηρίζονται τα σπήλαια ως αξιοποιήσιμα ή μη.

Όσον αφορά το σπήλαιο «Λαβύρινθος» η αρμοδιότητα ελέγχου ανήκει στην ΚΓ' ΕΠΚΑ, εφόσον αποδεχτούμε ότι στην τωρινή του μορφή αποτελεί τεχνητό σπήλαιο. Καθώς όμως η Εφορεία διαθέτει εξειδικευμένο προσωπικό, όπως γεωλόγους, μηχανικούς, βιολόγους και αρχαιολόγους που έχουν λάβει και σπηλαιολογική εκπαίδευση, κατά παραχώρηση ασκεί τον επιβεβλημένο έλεγχο, ενημερώνοντας την ΚΓ' ΕΠΚΑ.

Σας παραθέτουμε μία σύντομη αναδρομή του ιστορικού των προσπαθειών εκκαθάρισης του εσωτερικού του σπηλαίου από την αρμόδια Στρατιωτική Υπηρεσία, ώστε να διαμορφώσετε προσωπική άποψη. Το αίτημα αξιοποίησης του σπηλαίου τίθεται ανελλιπώς στην ΚΓ' ΕΠΚΑ και την Εφορεία μας από τη δεκαετία του 1980 και εντεύθεν από ιδιώτες και επίσημους φορείς της τοπικής κοινωνίας, ζητώντας να υπάρξει μέριμνα εκκαθάρισης του εσωτερικού του σπηλαίου και εν συνεχεία τουριστική αξιοποίησή του. Η V Μεραρχία Πεζικού συγκρότησε επιτροπή η οποία κατέληξε με το υπ. αριθμ. Φ253.8/43/363181/Σ.2976/5.11.1999 έγγραφό της στη διαπίστωση ότι «Η οποιαδήποτε εργασία στρατιωτικού προσωπικού εντός του σπηλαίου είναι επικίνδυνη λόγω της στατικής ανεπάρκειας του και τις αλλοιώσεις των πυρομαχικών που είναι διάσπαρτα, σφηνωμένα σε τοιχώματα ή καταπλακωμένα» (Συν. 1). Εν συνεχεία, μετά την έρευνα και εκκαθάριση των χώρων εξωτερικά των εισόδων του σπηλαίου από συνεργείο Τ.Ε.Ν.Ε., ρητώς αναφέρεται ότι «ουδεμία εργασία έλαβε εντός του σπηλαίου» (Συν. 2), για λόγους που άπτονται της ασφάλειας του προσωπικού.

✓ J

Όπως διαπιστώνεται από την ανάγνωση των ανωτέρω εγγράφων, ο Ελληνικός Στρατός θέτει μέγιστο θέμα ασφαλείας του προσωπικού λόγω των σοβαρότατων προβλημάτων που διαπίστωσαν τα μέλη της συσταθείσης στρατιωτικής επιτροπής.

Το 3^ο Επιτελικό Γραφείο /1γ/IV του Γενικού Επιτελείου Στρατού είχε ζητήσει με το υπ. αριθμ. Φ255.42/3/228791/Σ.32/10.1.2000 έγγραφό του από τους Δήμους Ζαρού και Μοιρών τη σφράγιση των εισόδων του σπηλαίου για την αποφυγή ατυχημάτων (Συν. 3), ενώ το ίδιο ζήτησε και η Εφορεία από το Δήμο Μοιρών με το υπ' αριθμ. 2692/3.9.2009 έγγραφό μας (Συν. 4), καθώς οι οικονομικές δυνατότητες της Εφορείας που εποπτεύει όλη τη Ν. Ελλάδα είναι περιορισμένες.

Επαναλαμβάνουμε εκ νέου, ότι κλιμάκιο της Εφορείας, αποτελούμενο από γεωλόγο και αρχαιολόγο, που επισκέφθηκε το σπήλαιο στις 14.4.2010, επιβεβαίωσε ότι οι εισοδοί παραμένουν ανοικτές, ενώ κατά την αυτοψία στο εσωτερικό του διαπίστωσε μακροσκοπικά πρόσφατες κατακρημνίσεις από την οροφή. Επιπλέον, παρατήρησε ίχνη συνεχών επισκέψεων με τον εντοπισμό «μίτων» που χρησιμοποιήθηκαν για την περιπλάνηση εντός του πολυδαίδαλου εσωτερικού του και ότι το διάσπαρτο εντός των αιθουσών του πολεμικό υλικό, το οποίο χρονολογείται από την εποχή του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, προκαλεί την περιέργεια των επισκεπτών του σπηλαίου, οι οποίοι το περιεργάζονται, καθώς μικρό τμήμα του έχει μετακινηθεί από την αρχική του θέση.

Κατόπιν των ανωτέρω, η Εφορεία δεν μπορεί να προβεί σε σύνταξη της δαπανηρής και χρονοβόρας μελέτης αξιοποίησης του σπηλαίου, όσο δεν απομακρύνεται το πολεμικό υλικό και δεν διασφαλίζεται η ασφάλεια των επιστημόνων που θα εργασθούν εντός αυτού. Επαναλαμβάνουμε, ότι κανείς από τους διάφορους «ειδικούς» που εμφανίζονται πρόθυμοι να συνδράμουν, δεν έχουν εξειδικευμένες γεωστατικές και πυροτεχνουργικές γνώσεις και ασκώντας γενικά κριτική στη λειτουργία της Εφορείας, το μόνο που επιτυγχάνουν είναι η παραπληροφόρηση του κοινού και η άδικη αποδόμηση του έργου της Εφορείας.

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΝΙΚΗΤΙΑΔΗΣ

- Συνημμένα:** 1. το υπ. αριθμ. Φ253.8/43/363181/Σ.2976/5.11.1999 έγγραφό της V Μεραρχίας Πεζικού
2. το υπ' αριθμ. Φ 255/1/20119/Σ.18/5.1.2000 της V Μεραρχίας Πεζικού
3. το υπ. αριθμ. Φ255.42/3/228791/Σ.32/10.1.2000 έγγραφο του 3^{ου} Επιτελικού Γραφείου/1γ/IV του Γενικού Επιτελείου Στρατού
4. το υπ' αριθμ. 2692/3.9.2009 έγγραφό μας

Εσωτερική Διανομή:

1. Γραφείο Υφυπουργού Πολιτισμού & Τουρισμού
2. Γραφείο Γενικής Γραμματέως Πολιτισμού
3. Εφορία Σπηλαιολογίας Νοτίου Ελλάδος

ΠΡΟΤ ΔΗΜΟΥΣ ΜΟΙΡΩΝ - ΖΑΡΟΥ

Ν ΜΕΡΑΡΧΙΑ ΠΕΖΙΚΟΥ
3° ΕΠΙΤΕΛΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ

ΚΟΙΝ

ΓΕΣ/3° ΕΓ
ΑΣΔΕΝ/3° ΕΓ
VMI/3° ΕΓ-ΣΕΛΠ/3° ΕΓ
222 ΟΝ/ΙΕΝΕ

Τηλ. (Εσωτ.) 89783
Φ. 253.8/43/36318
Σ. 2976
Χανιά, 05 Νοε 99

ΟΓΜΑ

Εκκαθάριση Ν/Π και Υ/Χ (Σπηλαίο «Λαβυρινθος»)

ΣΧΕΤ

α. Φ. 253.8/27/34374/Σ. 2347/9 Σελ 99/VMI/3° ΕΓ
β. Φ. 255.42/68/251427/Σ. 1185/27 Σελ 99/ΓΕΣ/3° ΕΓ/1γ/IV
γ. SIC: ILA/220552 Οκτ 99/ΓΕΣ/3° ΕΓ
δ. SIC: IKA/29 0720 Οκτ 99/ΑΣΔΕΝ/3° ΕΓ

Αναφερόμενοι στον έλεγχο και στην ασφάλεια του σπηλαίου «ΛΑΒΥΡΙΝΘΟΣ» σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

1. Η Μεραρχία συγκρότησε επιτροπή η οποία αφού εκανε επιτόπιο έλεγχο του σπηλαίου, στην συνέχεια ανέθελε Μεραρχικά τις παρακάτω απόψεις - προτάσεις οι οποίες και υιοθετήθηκαν από το ΓΕΣ:

α. Η στοιβαδής της εργασίας στρατιωτικού προσωπικού εντός του σπηλαίου είναι επικίνδυνη λόγω της στατικής ανεπάρκειας του και της αλλοιώσεις των πυρομαχικών που είναι διάσπαρτα σφηνωμένα σε τοιχώματα ή καταπλακωμένα

β. Διάνθεση Ομάδας Ναρκωλείας/ΓΕ.ΝΕ για έρευνα - καταστροφή πυρομαχικών ΜΟΝΟ στις εισόδους και περιμετρικά του σπηλαίου άνευ οικονομικής επιβαρύνσεως των τοπικών φορέων.

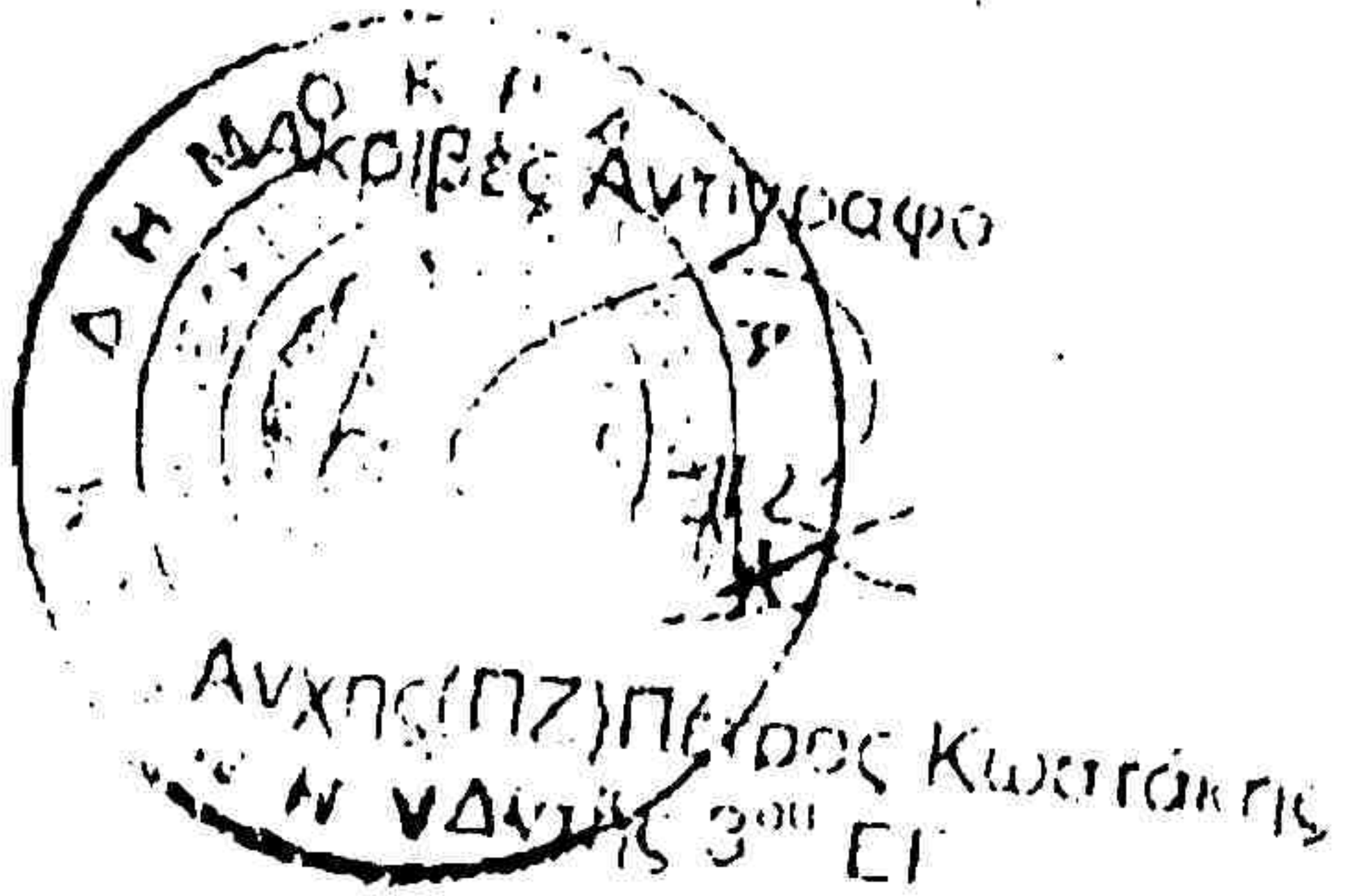
γ. Σφραγισή των εισόδων του σπηλαίου με μέρη των Δήμων Μοιρών και Ζάρου

2. Για την ασφαλή εκτέλεση των παραπάνω απαιτούμενων εργασιών εγκρίθηκε η διάθεση της 222 Ομάδας Ναρκωλείας/ΓΕ.ΝΕ. Η ομάδα αυτή εργάζεται τώρα επί αφελεία του Δήμου Ηρακλείου και εκτιμάται ότι θα διατεθεί για τις υπόψη εργασίες στις 8 Νοε 99.

3. Κατόπιν των παραπάνω οι Διευτα Μοιρών και Ζάρου παρακαλούνται:

α. Να συνεργασθούν με την Ομάδα Ναρκωλείας κατά την διάρκεια των εργασιών εκκαθάρισης στην περιοχή του σπηλαίου.

2.
Ε
Να μεριμνήσουν για το σφράγισμα των εισόδων του σιτηλαίου
ευθύς μετά την ολοκλήρωση των εργασιών της ΟΝ.

Υπουργός Ευσταθιος Κατσουλιώτης
Διοικητής

ΚΟΙΝ : ΝΜΠ/3° ΕΓ

3° ΕΠΙΤΕΛΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ

Τηλ (Εσωτ.) 5231

Φ 255/ 1/ 20119

Σ. 18

Χανιά 05 Ιαν 00

Συν. Ένα(1) Σχεδιάγραμμα

ΘΦΜΑ Εργασίες ΤΕΝΞ(Ολική Εκκαθάριση Σπηλαιίου Λαβυρίνθος)

ΣΧΕΔΙΟ ΑΠ Φ 255.41/51/1134/16 Δεκ 99/ΤΕΝΞ/3° Γρ

1. Σας γνωρίζουμε ότι μετά από έρευνα και εκκαθάριση που πραγματοποιήσε συνεργείο του ΤΕΝΞ στο διάστημα από 06 Νοε 99 έως 16 Δεκ 99 στην εξωτερική περιμετρο των εισόδων του Σπηλαιίου Λαβυρίνθου του Δήμου σας ανευρέθηκαν τα παρακάτω βλήματα :

α 450 βλήματα 20 χιλ

β 114 // 30 χιλ

γ 48 // 75 χιλ

δ. 13 // 90 χιλ

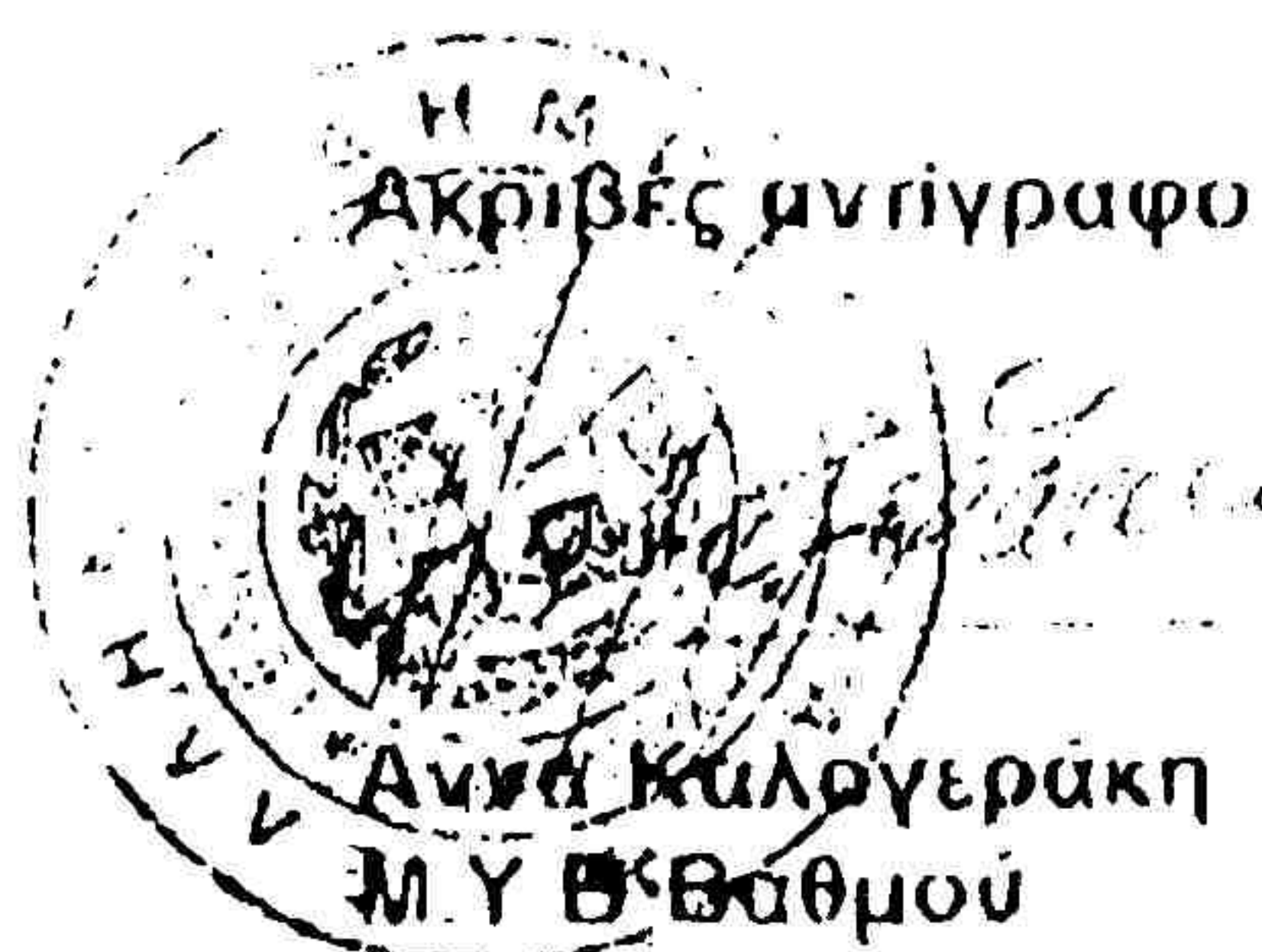
ε 7 κεφαλές πυροσωληνων

2 Η έρευνα έγινε με τη χρήση ανιχνευτή AN-PSS 12

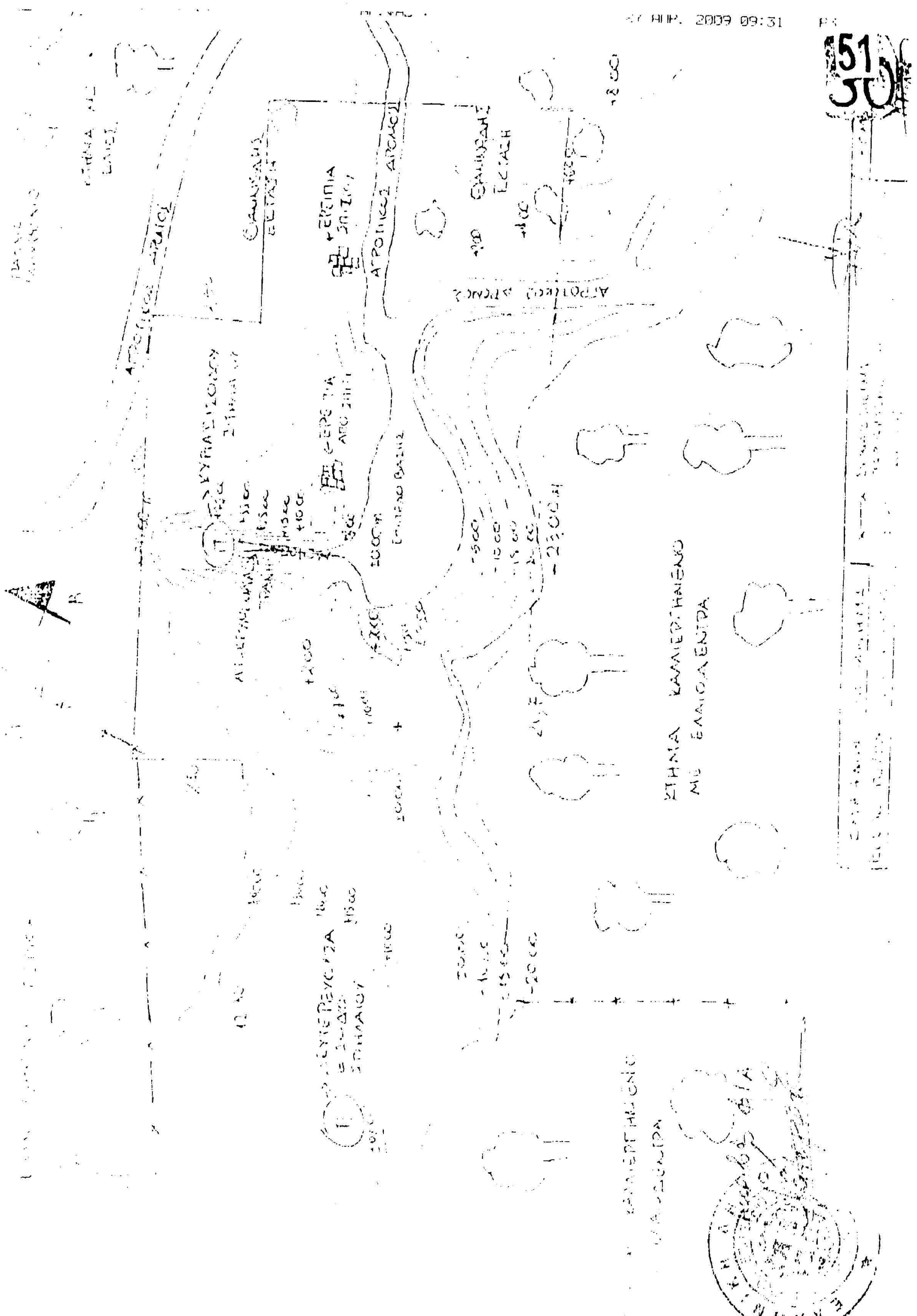
3 Ο χώρος δύναται να αποδοθεί σε ελεύθερη χρήση και κυκλοφορία έως βάθος 40 m από την επιφάνεια του εδάφους (κατάστρωμα), σύμφωνα με τις δυνατότητες του παραπάνω ανιχνευτή που χρησιμοποιήθηκε κατά την έρευνα
ΤΟΝΙΖΕΤΑΙ ότι ουδεμία εργασία έλαβε χώρα εντός του Σπηλαιίου.

4 Ο ακριβής χώρος που εκκαθαρίστηκε φαίνεται στο συνημμένο σχεδιάγραμμα

Υπτος Κατσουλώτος Ευστράτιος
Διοικητής

5150

(3)

ΠΡΟΣ: Δημόσιους Ζαρού Μοιρών
Ηρακλείου Κρήτης

ΚΟΙΝ: ΥΦΕΘΑ/ΣΓ
ΓΕΣ/ΕΓΑ
ΓΕΣ/3οΕΓ/1γ/IV-ΔΜΧ
ΥΜΠ/3οΕΓ
ΤΕΝΕ

ΓΕΛΙΚΟ ΕΠΙΤΕΛΕΙΟ ΣΤΡΑΤΟΥ
3ο ΕΠΙΤΕΛΕΙΟ ΓΡΑΦΕΙΟΥ/1γ/IV
Τηλ. (Εσωτ.) 3136
Φ 255 42/3/228791
Σ.32
Αθήνα, 10 Ιαν 2000

ΘΕΜΑ: Εργασίες και Θεματά ΤΕΝΕ (Εκκαθάριση Σπηλαίου "Λαβύρινθος"
Κρήτης)

ΓΧΕΤ α. Υ. 278/5-8-99/ΣΓ/ΥΦΕΘΑ (ΟΣΟ)
β. Φ. 253 8/27/343/4/Σ. 2347/9 10-99/ΥΜΠ/3οΕΓ (ΟΣΟ)
γ. Υ. 532/14-12-99/ΣΓ/ΥΦΕΘΑ (ΟΣΟ)

1. Γνωρίζονται κατοπιν του (γ) σχετικού και σε συνέχεια των (α) και (β) ομοίων που αφορούν στο θέμα, τα παρακάτω:

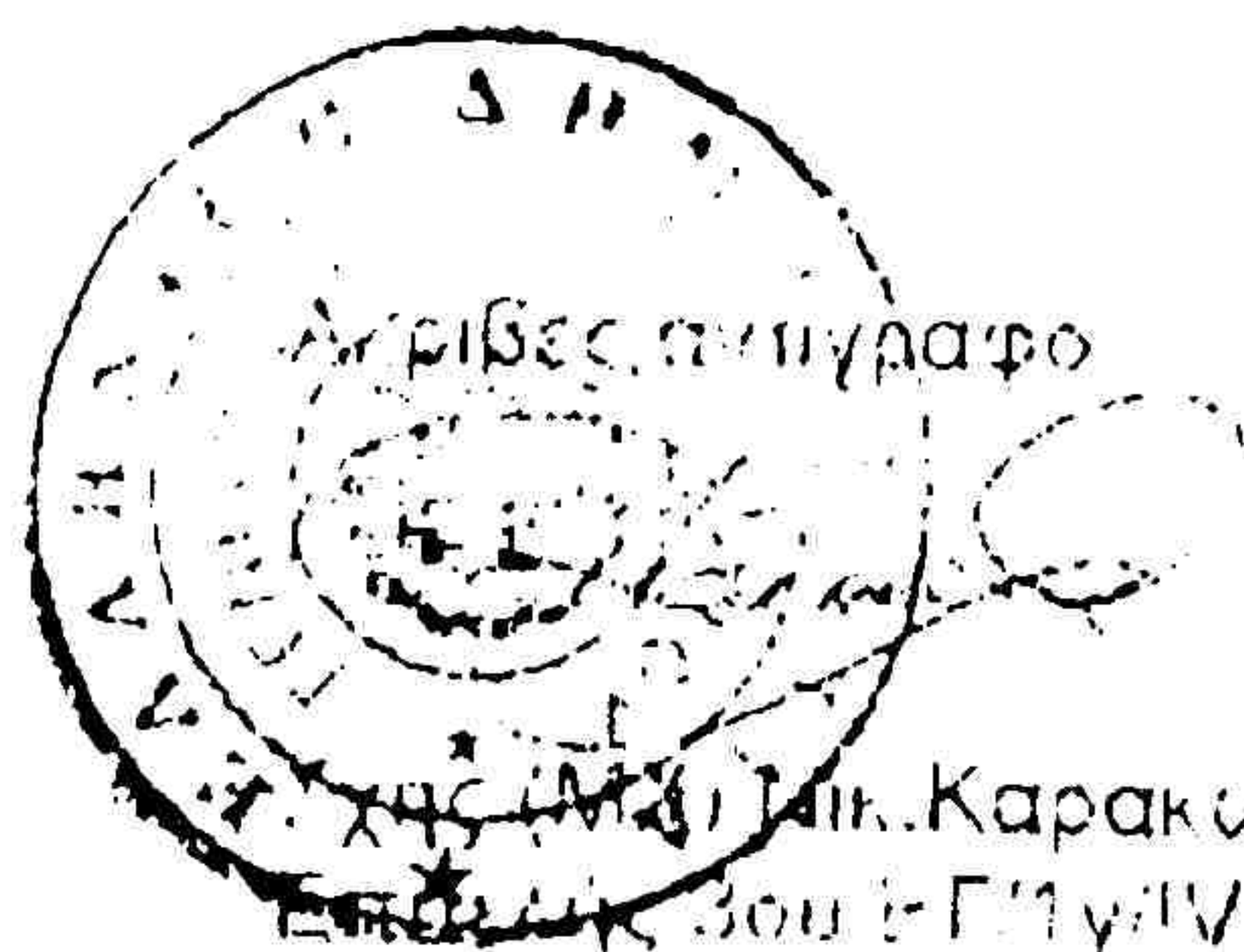
α. Ολοκληρώθηκαν από το ΤΕΝΕ οι εργασίες έρευνας-εκκαθάρισης των εισόδων και περιμετρικά του υπόψη σπηλαίου.

β. Δεν είναι δυνατόν για λόγους ασφαλείας προσωπικού να εκκαθαρισθεί το εσωτερικό του σπηλαίου, γιατί εγκυμονούνται κίνδυνοι για κάθε εισερχόμενο στο σπήλαιο. Λόγω:

(1) Της στατικής ανεπάρκειας του

(2) Της αλλοίωσης των υπαρχόντων παλαιών πυρομαχικών

2. Κατοπιν των παραπάνω παρακαλούμε για τη σφράγιση με μέρημα στα, των εισόδων του σπηλαίου, προς αποφυγή ατυχημάτων.

Χρ. (Μ.Χ.) Γκ. Καρακωνσταντής
Επικ. 3ου ΕΓ/1γ/IV

Αντγόρ Αθαν. Νικολοδημός
Α' Υπαρχηγός

(4)

Υ/ΠΟ ΠΡΟΚΛΕΙ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Αθήνα, 3-9-2009

Αριθ. πρωτ.: 2692

**ΕΦΟΡΕΙΑ ΠΑΛΑΙΟΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑΣ
ΣΠΗΛΑΙΟΛΟΓΙΑΣ ΝΟΤ.ΕΛΛΑΔΟΣ**

ΤΑΧ. Δ/ΝΣΗ: Αρδηττού 34 β
116 36 ΑΘΗΝΑ
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ : Χ. Κονταξή, Β. Λέτσιος
ΤΗΛΕΦΩΝΑ: 210- 92 32 358, 210- 92 24 339
FAX: 210- 92 20 322
e-mail: epsne@culture.gr

ΠΡΟΣ: Δήμο Μοιρών
Μοίρες 70400
Ηράκλειο

ΚΟΙΝ: 1. ΚΓ'ΕΠΚΑ
2. Ε.Σ.Ε.

ΘΕΜΑ: Περίφραξη Λαβυρίνθου Γόρτυνας

Σε συνέχεια καταγγελίας σπηλαιολόγων της Ελληνικής Σπηλαιολογικής Εταιρείας για ύπαρξη εκτενών λαθρανασκαφών εντός του σπηλαίου Λαβύρινθος και κατόπιν εγγράφου του Κέντρου Παγκόσμιας Κληρονομιάς της UNESCO σχετικά με την ανάγκη προστασίας του, σας παρακαλούμε να μεριμνήσετε για τη φραγή των εισόδων του εν λόγω σπηλαίου, ώστε να αποφευχθεί η ανεξέλεγκτη είσοδος ατόμων εντός αυτού, η οποία εγκυμονεί κινδύνους τόσο για τα εισερχόμενα άτομα, λόγω της ύπαρξης πυρομαχικών, όσο και για το ίδιο το σπήλαιο, το οποίο ανήκει στην κατηγορία των μνημείων και προστατεύεται από τον Αρχαιολογικό Νόμο (3028/2002).

Η Προϊσταμένη της Εφορείας
κα α

ΕΠΚ

Ελένη Παναγοπούλου
Αρχαιολόγος